

מניעה

הסיבה לכך שמונחים כגון „שיתוף פעולה“ ואחרים משמשים עדיין נושא לויכוח, גם לאחר שהוגדרו כביכול הגדרות „בדיוק-של-בית-מרקחת“, אינה נעוצה רק בצורת-ההגדרה עצמה, המנסה לכלול את הכל — ועל כן מחטיאה את העיקר; היא נעוצה אף בעובדה שמונחים כאלה לא תמיד הנם מנת-חלקם, במידה שווה, של כל זרועות-כוחות-המגן וכל החיילות, באופן שיקיף את כל סוגי-התעודות ודרגות-הרמה; וכתוצאה מזה יש ושימוש במונח זה או אחר מופיע אף בשטחים ה„תפושים“ כבר ע”י מונחים אחרים — ואפילו כששימושים אלה נוגדים זה את זה. למשל, שיתוף-פעולה אי-אפשר להפעיל ע”י פקודה, מאחר ששיתוף הפעולה הוא תוצאה של אורח-מנהיגות, ותופעה שבאה מבפנים; ואילו תיאום — לא יתכן ללא פקודה. אולם נוסף לעובדה זאת, שהיא ענין של תקופת התפתחות, קיימת סכנה נוספת הכרוכה ב„מינוח“ או, במילים אחרות — בפסיכוזה של רדיפה אחרי מונחים-מושגים המוגדרים בצורת „נוסחה מתמטית“; והסכנה כאן אינה כ”כ בעצם המעשה, כמו בנטייה הצומחת ממנו, המביאה בעקבותיה נוקשות והתאבנות התורה-שבעל-פה. ההיסטוריה מלאה דוגמות להנגפותם של צבאות אשר אורח-לחימתם הפך לתורה מאובנת — תורה שלא התפתחה ולא הסתגלה במידה הראויה כדי לענות על שאלותיה של מציאות חדשה.

בין המושגים אשר נתאבנו נמצא זה הכלול במונח „מניעה“. אנו מוצאים עצמנו מדברים על „שלב מניעה“, על התקפת-נגד „מונעת“, שעה שלמעשה הננו חושבים על הכללה המבוטאת במילה „Containment“ בעצם, יש להתפלא לכך שטרם צמחו גם ביטויים כמו „הגנה מונעת“, „נסיגה מונעת“ ו„התקפה מונעת“. אולם, בטרם יצמחו — נראה לנכון כי נבין תחילה את המושג החי המכונה „מניעה“. המונח „התקפת-נגד מונעת“, למשל, דו-מה כי צמח בכל המקרים לאחר מעשה, ובוטא לאור תוצאות שקרה, כאשר ניסו אנשים להסביר, או לפעמים להצדיק; אבל אף פעם לא היה

מתוכנן-מראש, ולא היה מצוי במוחו של המבצע, עד אשר קבעה המציאות את אשר קבעה: התקפת-הנגד לא הצליחה לחלוטין או הצליחה חלקית. כי לא יתכן להנחית התקפת-נגד, ולא להתכוון לנצל את הצלחתה, דבר שהוא חלק הכרחי של הפעולה כולה. אותו דבר אפשר להגיד גם על המושג של „נקודת מפנה“ במלחמה או בקרב (ה”Turning Point“). „נקודות“ כאלו לא תוכננו-מראש — אלא נתבררו רק לאחר מעשה; ורק אז קיבלו את משמעותן המוסכמת. מהי, על כן, „מלחמה מונעת“? או, יותר נכון, נשאל: — מהו השלב-המונע במלחמה? מתי הוא מתחיל — ומתי הוא נגמר? ומה היחס בין שלב המניעה — והשלב שלאחריו?

נראה לי שהשלב המונע מסתיים בעצם עם השל מע הירי הראשון — בין שיהיה בצורת הפצצה קטלנית על מפעלי תעשייה „בעורף“, או שיהיה זה ירי „בקו החזית“. הירי הזה — אינו מסמל את סוף פעולת המניעה בלבד, כי אם גם את התחלת השלב ה„טוטלי“ (אכן, „עורף“, „קו חזית“ הריהם מסוג מונחים-מוסכמים אשר איבדו בעצם את משמעותם עם הפיכת הכוח האוירי לגורם המשפיע ביותר בכל שלבי הלחימה). כלומר, שלב-המניעה הוא השלב אשר בו נמצא הכוח המתגונן להתקפה סובר — עקב הערכת עצמת-התגובה אשר לכוח השני, שבו יצטרך להתמודד — שלא זו בלבד שאין לו סיכוי כלשהו להשיג את תעודתו התוקפנית, ע”י פתיחת פעולות איבה, אלא ספק הוא אם בתום הפעולות יישאר בידיו אשר היה לו עם פתיחת פעולות-איבה אלו. והלך מחשבה כזה אצל התוקפן-האפשרי — הריהו זהה, בתוצאתו, עם עצם התעודה של הכוח המתגונן, שהיא: — להשפיע כך על רצונו, וכושרו-היחסי, של האויב, שהלז יימנע מפעולה צבאית — והוא, המתגונן האפשרי, עושה זאת ע”י עצמתו — בכוח ו/או בפועל — עצמה, אשר יכולה להיות מונחת מידית, והיא עשויה להתפתח בהתמדה ההולכת וגוברת במהירות. רק כוח כזה של המתגונן יכול

„למנוע“; וזהו שלב המניעה היחידי במלחמה. תעודה זאת של הכוח-המתגונן בשלב המניעה זהה וקשורה קשר אורגני, עם תעודת הכוח-המתגונן עם תום המניעה, והתחלת הלחימה הטוטלית — תעודה האומרת: ע”י שימוש מושכל וחסכוני (לא תמיד „זול“) בכוח, לשבור את הרצון והכושר של האויב להלחם, ולהכשירן למפלה נפשית ופיסית.

ההמשכיות, ההשתזרות ההדדית של התעודה, אינה עניין של משחק מילים בלבד, אלא היא כוללת בתוכה את הקרה-מנחה למבנהו, לארגונו, להפעלתו ולתכונותיו של „הכוח המנוע“, כוח אשר יוכל להתאים עצמו — פיסית, נפשית ומחשבתית — לשלב הטוטלי, כבר עם ההפצצה הראשונה ותוך זמן קצר ביותר. רק אז יהיה הכוח „חסכוני“ — הגם שיתכן, כאמור, שלא יהיה „זול“. עליו להכיל בתוכו יסוד גמיש, בעל טנח-ארוך, בעל כוח-הלם, אשר ניתן להפעלה מידית, בכל העצמה, ועם זאת — אשר ניתן להפעילו בהתמדה; ניתן לומר כוח, אשר פיתוח עצמתו ומאמצו-הטוטלי הם ענין של שניות, לכל היותר של רגעים. ולא זו בלבד, אלא שעליו להיות מסוגל, באותה מידה ובאותו זמן, לשמש גם „מגן“, אשר מאחוריו מתפתח, מתארגן וגדל המא-מץ-הטוטלי של מלוא-עצמת העם (מאמץ-טוטלי אשר אף הוא צריך שיהא מחונן בסגולות של פש-טות, גמישות וכוח-הלם; אלא שבגלל תכונות-היסוד שלו, אין עצמתו כולה ניתנת להפעלה מידית).

כי אז, ע”י שילוב מושכל של תכונות שונות אלו, בעלות דרגות-כוננות שונות, יענה צירוף-היסודות האמור לתעודת כוחות-המגן, הן בשלב המניעה והן בשלב הלחימה-הטוטלית. רק כוח אשר יחונן בשיא התגשמות התכונות האלו: — מעבר מהיר משלב לשלב, גמישות ופשטות, מהירות וטוח-רחוק, וכוח-ההלם-והמכה — ואשר יהיה ניתן להפעלה מידית ובהתמדה — הוא אשר, ע”י עצם קיו-מו כפוטנציאל-טוטלי וככוח בעל כוננות-מידית, יהווה את הגורם המנוע. הנאמר לעיל — אין כוננותו להציג כאן את הכוח האוירי על מלוא תכונותיו — אלא, בעיקר, להשתמש בציונים לגביו לצורך הבהרת מושג ה„מניעה“, פן יוגדר בצורת נוסחה העל-לה לכלות את הכוח, המחשבה, הערכים והמאמצים, אשר בלעדם תשמש ה„מניעה“ רק סם-מרדים המכ-שיר את המתגונן למפלה.

נראה לי כחשוב ביותר להבהיר מושגים כך, שמשמעותם תכונות את מחשבתם של מפקדים אל תכונות הכוח, הרכבו, וטכניקת הפעלתו; ובעיקר, שההגדרות תשמשנה דוחף-ומניע לכושר נפשי ופיסי, ולחיפוש אחר הדרך והאמצעים להשגת התעודה בשני השלבים. את „חלוקי נחל“ בהם התגונן בשעתו דוד בפני עצמתו של גלית — הכרח לחפש לא רק בשעת המערכה, אלא אף זמן רב לפני התחלתה.

„לוחם“

ההטעיה / סוף מעמ' 33

האויב לגבי ההטעיות, ולציין למפקד מתי „בשלה“ ההטעיה בהתאם לתכנית, ומתי אין תוצאותיה מש-ביעות רצון או אף נוגדות את אלו שלהן ציפינו. מי עוסק בהטעיה? — כל מפקד יחידה ויחידת-משנה חייב להקפיד על ביצוע פעולות הטעיה כעזר למשימתו, אם לשם השגת הפתעה ואם לשם הקלת לחץ האויב ופיצולו כאשר היזמה בידיו. במסגרת תכנון מבצעים — הרי תכנון ההטעיה העקרית, המהווה חלק משיטת המבצע, הוא בתחום אחריותו של המפקד עצמו, כשהמודיעין עוזרו העיקרי.

בקורת ההטעיה. — מאחר שבסופו של דבר מתבססת ההטעיה תמיד על ספקולציה מסוימת לגבי הלך מחשבותיו וסדר תגובותיו של הצד שכנגד, עלולות לבוא בעקבותיה תוצאות בלתי-צפויות. אפשר כי חלק מהעובדות שהצגנו לאויב לא הגיע אליו, אפשר כי חלק מאלו שאכן הגיעו לא פורש על-ידו בצורה שקוינו, וכתוצאה מכך הגיע להיערכות ולמסקנות שונות מאלה שלהן קיוונו. מכאן, שבכל פעם, אם אך יאפשרו זאת התנאים והזמן, חייב המודיעין לקיים בקורת על תגובות